

PIETER STOOP

VAN ABBEMUSEUM EINDHOVEN

PIETER STOOP

SCHILDERIJEN

VAN ABBEMUSEUM EINDHOVEN 1984

Het atelier is belangrijk voor mij: de deur achter me dichttrekken. En daarna, als ik ga werken, de voortdurende tweespalt tussen het onderwerp en de manier van schilderen; wat ik moet doen en hoe ik het moet doen. Het is vooral deze twijfel die mij beweegt te werken.

Een tijd lang heb ik het onderwerp, de relatie met de visuele werkelijkheid, bewust uit mijn werk geweerd.
Nu is dat minder.

Ik trek er weer regelmatig op uit met mijn camera; het liefst naar wat ruige, landschappelijke gebieden.

Hoewel het landschap (het landschappelijke) altijd wel een rol heeft gespeeld in mijn werk, is mijn houding ten aanzien van mijn werk en het gebruiken van wat ik waarneem veranderd. Het gaat niet over het landschap; het gaat over het schilderen.

Het landschap geeft een zekere rust, het bestaat ook al lang. Een toevluchtsoord misschien, zoals het atelier. Maar voor mijn werk blijft het een kapstok, een hulpmiddel dat ik, wanneer het zo uitkomt voor wat dan ook zou kunnen inruilen. Het onderwerp is geen uitgangspunt, maar hoogstens een mogelijke aanleiding om tot een schilderij te komen. Ik maak ook schilderijen zonder enige directe aanleiding of uitgangspunt.

Hoe is bijvoorbeeld een schilder als Monet voor mij veranderd.

(Vanuit de academie in Tilburg ben ik voornamelijk opgegroeid met de Franse schilderkunst vanaf het begin van deze eeuw). Het lieflijke, de ongecompliceerde schoonheid zoals ik die toen ervoer, is verdwenen. Waterlelies: ze lijken mij nu minder gemakkelijk, eerder dramatischer, maar ook mooier dan toen. Ik geloof dat een mens die beseft waar hij mee bezig is, zich het liefst met het meest eenvoudige bezig houdt. De schilderijen (schilders), waar ik vroeger bewondering voor had en die ik daarna lange tijd ben vergeten, bekijk ik nu met andere ogen.

Kunstenaars waar ik bewondering voor heb zijn degene die hun op den duur onvermijdelijk specialisme, voortdurend blijven toetsen aan het totale bestaande. Die het risico durven nemen te veranderen, zich niet inkapselen binnen hun stijl, maar deze steeds aan de kaak stellen vanuit een zo breed mogelijke kijk.

Ook tijdens wandelingen in de natuur bemerk ik, dat ik er anders tegen aankijk: afstandelijker dan vroeger, maar niet minder intensief. Het is alsof de dingen zich hebben verstild als tot een wonderlijk decor. De afstand tussen wat ik buiten ervaar en het schilderen in het atelier is kleiner geworden.

Als ik schilder ken ik dezelfde verwondering: ik maak mij minder druk over waartoe dit alles zou moeten leiden. (Misschien heb ik met de twijfel leren leven).

Toch blijft het een prettig gevoel een schilderij gemaakt te hebben waar ik tevreden over ben.

Meer dan ooit tevoren worden wij in deze tijd met beelden geconfronteerd.

(Teveel waarschijnlijk: via televisie, kranten, reizen, tentoonstellingen, etc.). Deze veelheid werkt vervlakkend.

Een mens kan op een dag slechts een bepaalde hoeveelheid energie verwerken.

Schilderen is het reduceren van waarnemingen en gewaarwordingen tot een beeld of, wat op hetzelfde neerkomt: zelf beelden verzinnen.

(Een waterval laten bevriezen, een week terugbrengen tot een fractie).

Pieter Stoop

The studio is important for me – to shut the door behind me. And then, when I start working, there's that continual conflict between the subject and the manner of painting it; what I have to do and how I must do it. It's mainly this doubt that sets me working.

For a time, I deliberately banished the subject, the relation with visual reality, from my work. I do that less nowadays.

I now set out regularly again with my camera; preferably to somewhat rough, scenic areas.

Although the landscape (the scenic) has always in fact played a role in my work, my attitude towards my work and my use of what I perceive have changed.

It has nothing to do with landscape as such; it has to do with painting.

The landscape gives a certain reassurance – it has existed so long. A place of refuge, perhaps, like the studio. But it remains a peg on which to hang my work, an aid which, if it suited me, I could exchange for anything else. The subject is not a point of departure but at most a possible occasion for getting round to a painting. I also do paintings without any direct reason or point of departure.

How has, for instance, a painter such as Monet changed for me? (Starting from the academy at Tilburg, I have mainly grown up with French painting from the beginning of this century.) The loveliness, the uncomplicated beauty as I then experienced it, has disappeared. Water lilies? They seem to me no less straightforward, rather more dramatic, but also more beautiful than then. I believe that someone who realises what he's engaged on concentrates preferably on the simplest things. The paintings (painters) I used to have the greatest admiration for and that I then forgot for many years, I now look at through different eyes.

The artists I admire are those who go on testing their specialism – which is unavoidable in the long run – against the totality of what exists. Who dare to take the risk of changing, do not get cocooned within their style, but keep holding it up to criticism from the widest possible angle of view.

Even when walking in the countryside I notice that I take a different view of it: more impartial than formerly but not less intense. It is as if things have 'frozen' into a wonderful backdrop. The distance between what I feel when outside and painting in the studio has become smaller. When I paint, I experience the same wonderment: I worry less about what all this is supposed to lead to. (Perhaps I have learned to live with doubt.) Yet it is still a pleasant feeling to have made a painting that I'm satisfied with.

Nowadays we are being confronted with pictures, images, more than ever before (probably too many: via television, the newspapers, travel, exhibitions, etc.). Their sheer quantity is having a dulling effect. In any given day there's a certain limit to the amount of energy that a human being can process. Painting means reducing observations and sensations or experiences to a picture or, which amounts to the same thing, imagining pictures for oneself. (Making a waterfall freeze, condensing a week to a fraction of it).

Pieter Stoop

Het nieuwe werk dat Pieter Stoop hier presenteert verschilt op het eerste gezicht vrij sterk van de schilderijen die bij een vorige gelegenheid – in 1979 – in het Van Abbemuseum werden getoond. Die herinner ik mij als grote abstracte doeken, helder en kleurrijk beschilderd, waarvan de zeer ruimtelijke beeldstructuur werd bepaald door elkaar overlappende kleurvlakken en een strak geordend lijnenspel. De nieuwe schilderijen zijn anders van kleur en sfeer – anders geschilderd ook. Ze lijken minder abstract, alsof ze weer terug verwijzen naar de realiteit – vage herinneringen aan een ongerepte natuur.

Bij Pieter Stoop wijst zo'n verschil niet zozeer op een veranderde artistieke houding tegenover het schilderen. Het is eerder een andere uitkomst, een nieuw formeel resultaat van zijn manier van werken die altijd al gericht was op het onderzoeken en ontdekken van nieuwe mogelijkheden tijdens het schilderen zelf. Hij heeft geen vooropgezette ideeën hoe een schilderij – hoe kunst – eruit moet zien, maar werkt vanuit een mentaliteit die open staat voor ervaringsgegevens; zo nodig aarzelt hij niet van aanpak te veranderen, te experimenteren en risico's te nemen, omdat hij zich vooral niet wil vastleggen op vaste patronen en geijkte kijkgewoontes. Hij is daarbij niet zozeer op zoek naar het nieuwe, maar naar de essentie: de reductie van middelen, het zoeken naar een steeds verder verdiept inzicht in het proces van beeldvorming. De ervaring – het steeds weer opnieuw kijken naar de natuur, maar ook naar het werk van andere kunstenaars – betekent voor hem een noodzakelijke aanvulling van zijn visuele repertoire, waaruit mettertijd steeds meer kan worden weggelaten als overmatig, steeds minder overblijft wat verder kan worden uitgediept.

In zoverre er bij deze nieuwe schilderijen sprake is van een terugkeer naar het landschap – een kringloop dus – is deze terugkeer niet een symptoom van onmacht – maar eerder de terugkeer van de reiziger die na een lange afwezigheid weer op dezelfde plek aanbeldt en die plek anders – als voor het eerst – waarneemt. Niet het landschap is veranderd, maar de reiziger; jaren ouder – en misschien wel rijper en wijzer geworden van het vele reizen.

Jan Debbaut

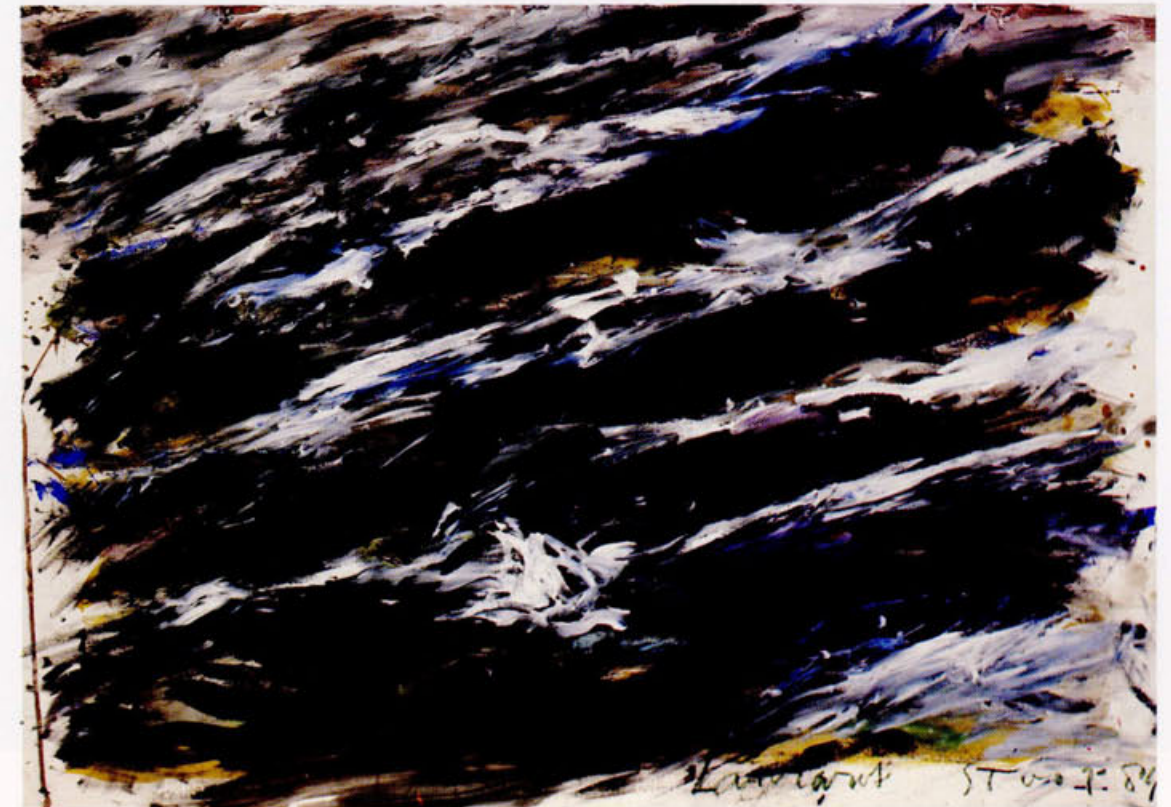
At first sight the new work presented here by Pieter Stoop differs quite markedly from the paintings shown at the Van Abbe Museum on a previous occasion – in 1979. I remember the latter as large abstract canvases, painted brightly and colourfully, whose very spatial picture structure was determined by overlapping areas of colour and a tightly organised interplay of lines.

The new paintings differ as to colour and atmosphere – are even differently painted. They seem less abstract as if they were referring back again to reality – vague reminiscences of unspoiled nature.

With Pieter Stoop a difference of this kind points not so much to a changed artistic attitude to painting as to a different answer, a new formal result of his way of working, which was always directed at investigating and discovering new possibilities during the act of painting. He has no preconceived ideas of how a painting – how art – should look but operates from a mentality that is open to information derived from experience; where necessary, he does not hesitate to vary his approach, to experiment or take risks, because, first and foremost, he does not want to commit himself to a fixed pattern and established viewing habits. He is in search not so much of novelty as of the essential: the reduction of means, the quest for an increasingly deep insight into the process of image forming. For him, experience – the constantly renewed consideration of nature but also of the work of other artists – means a necessary replenishment of his visual repertoire, from which, as time goes on, more and more can be omitted as superfluous and progressively less remains to be worked on in increasing depth.

To the extent that these new paintings can be regarded as a return to the scenic – i.e. a turning full cycle – that return is not a symptom of impotence but rather the return of a traveller who has come back after a long absence to the same scene and perceives that scene differently from before, as if for the first time. It is not the landscape that has changed but the traveller – years older and perhaps more mature and wiser from all that travelling.

Jan Debbaut

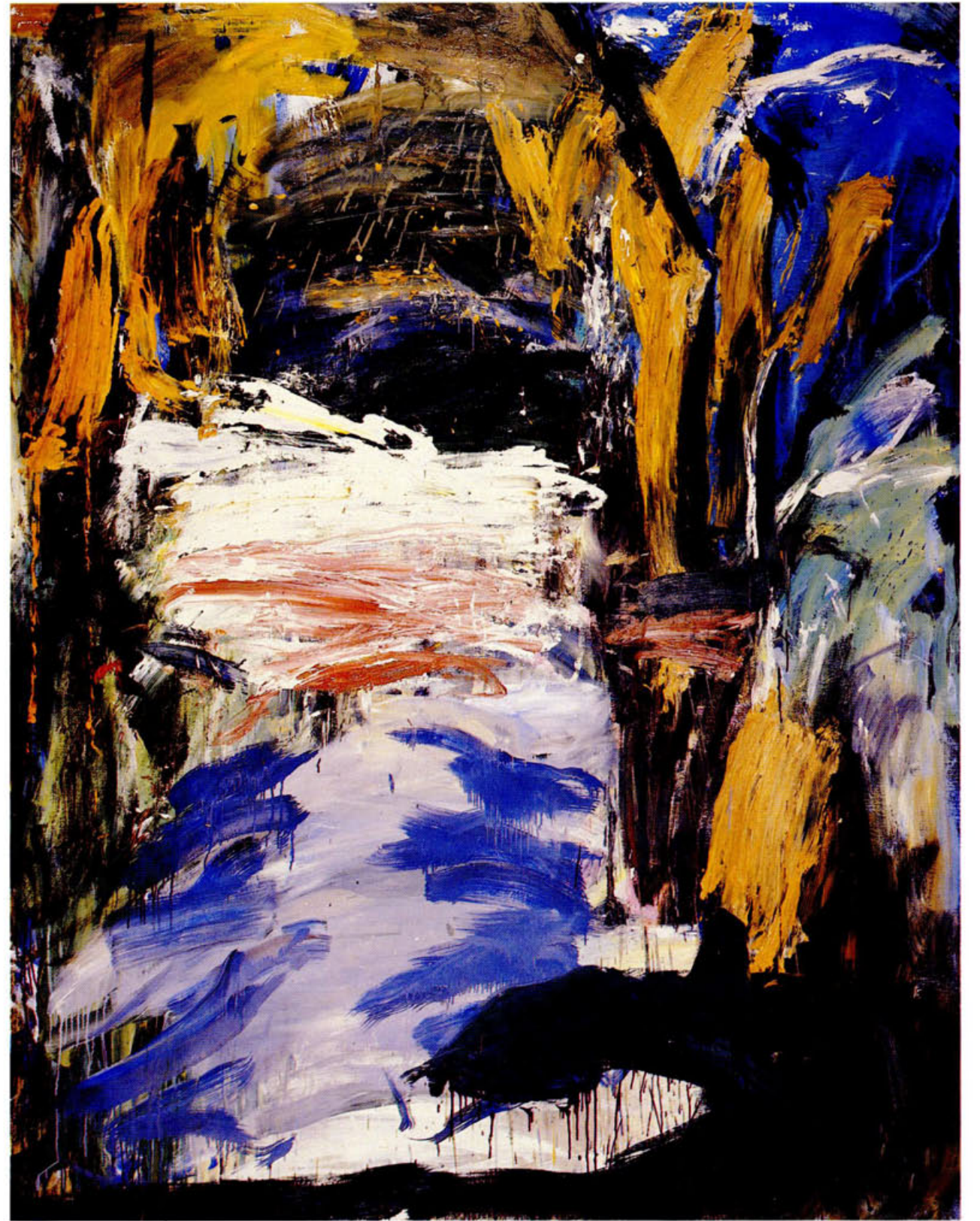

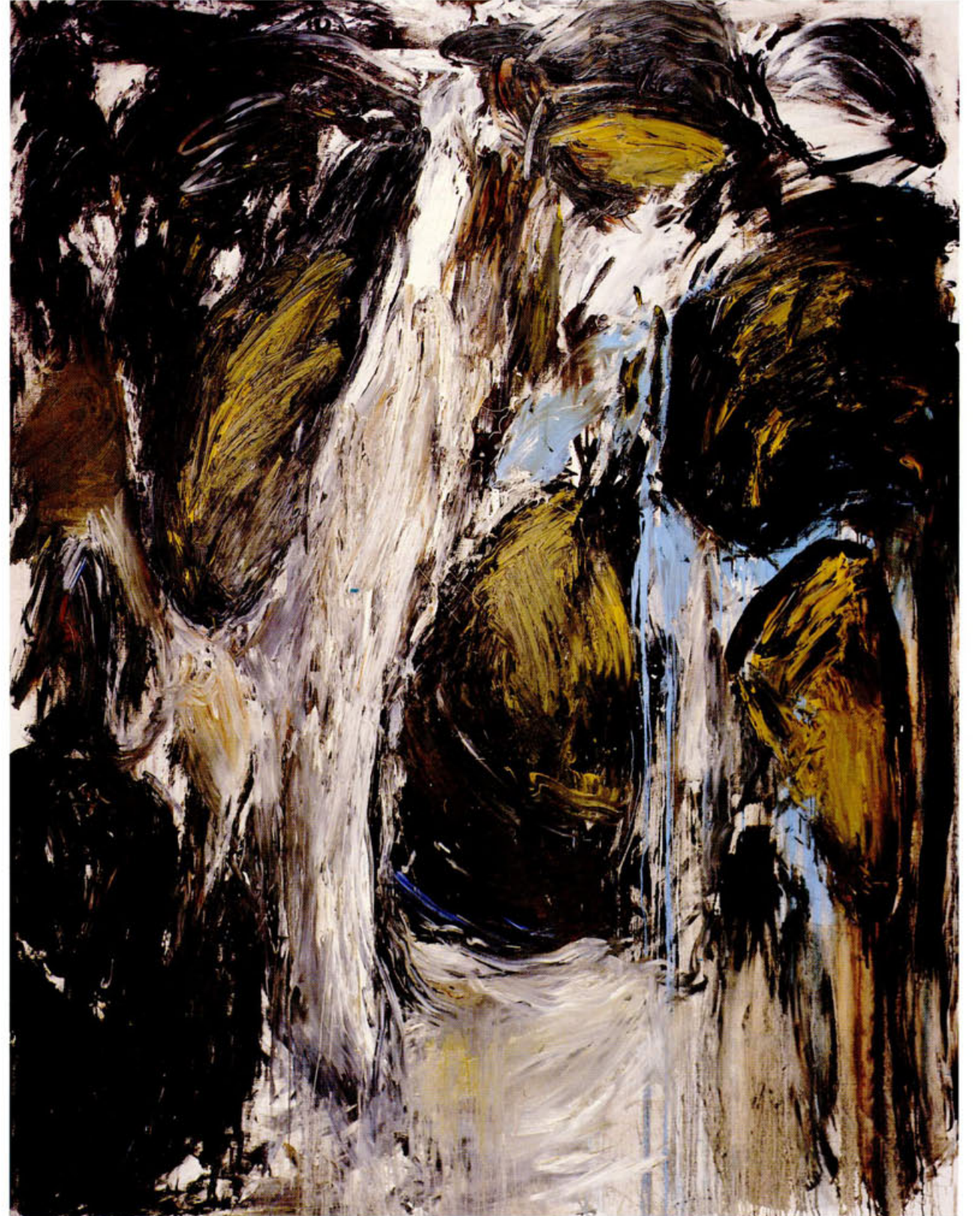

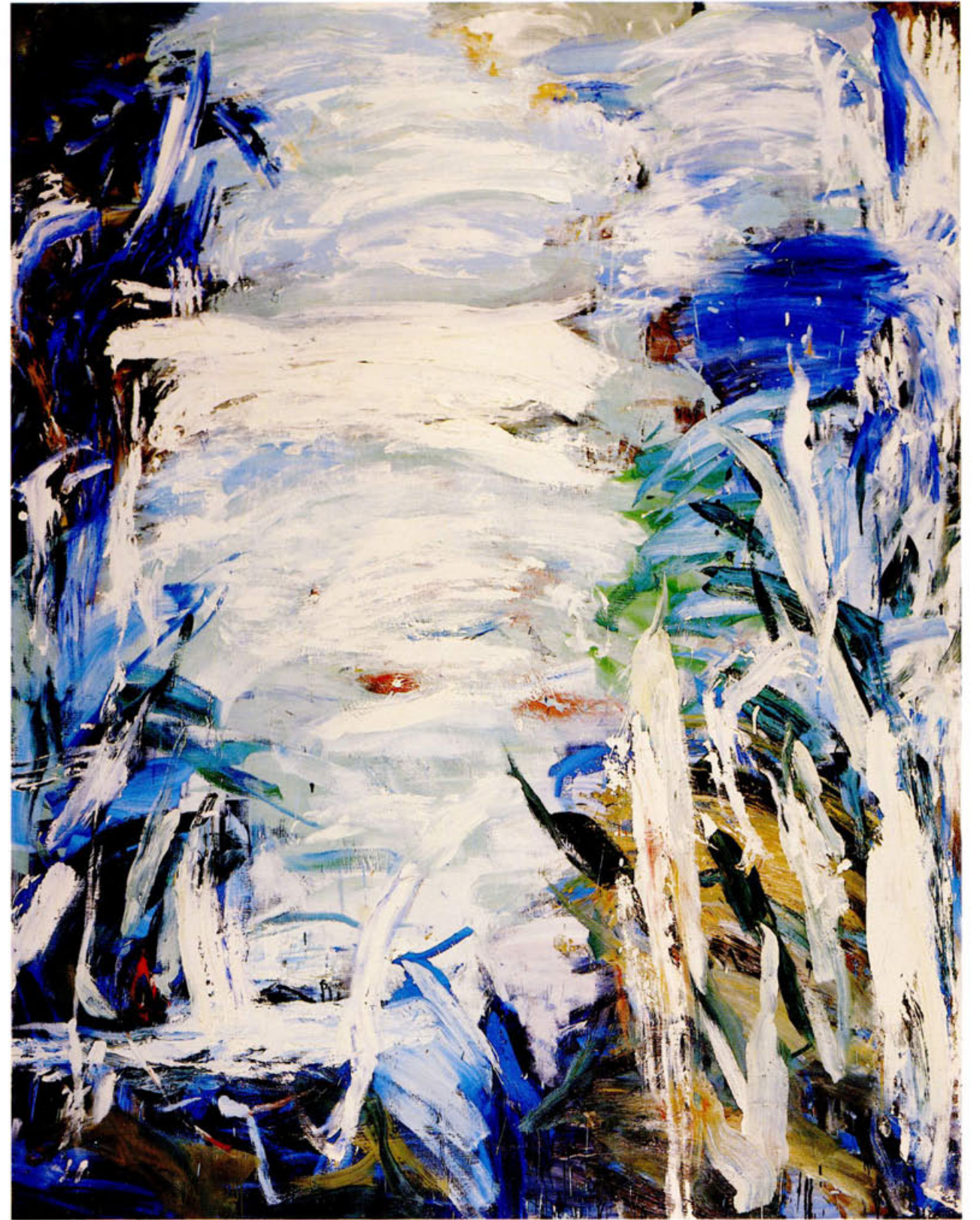
6

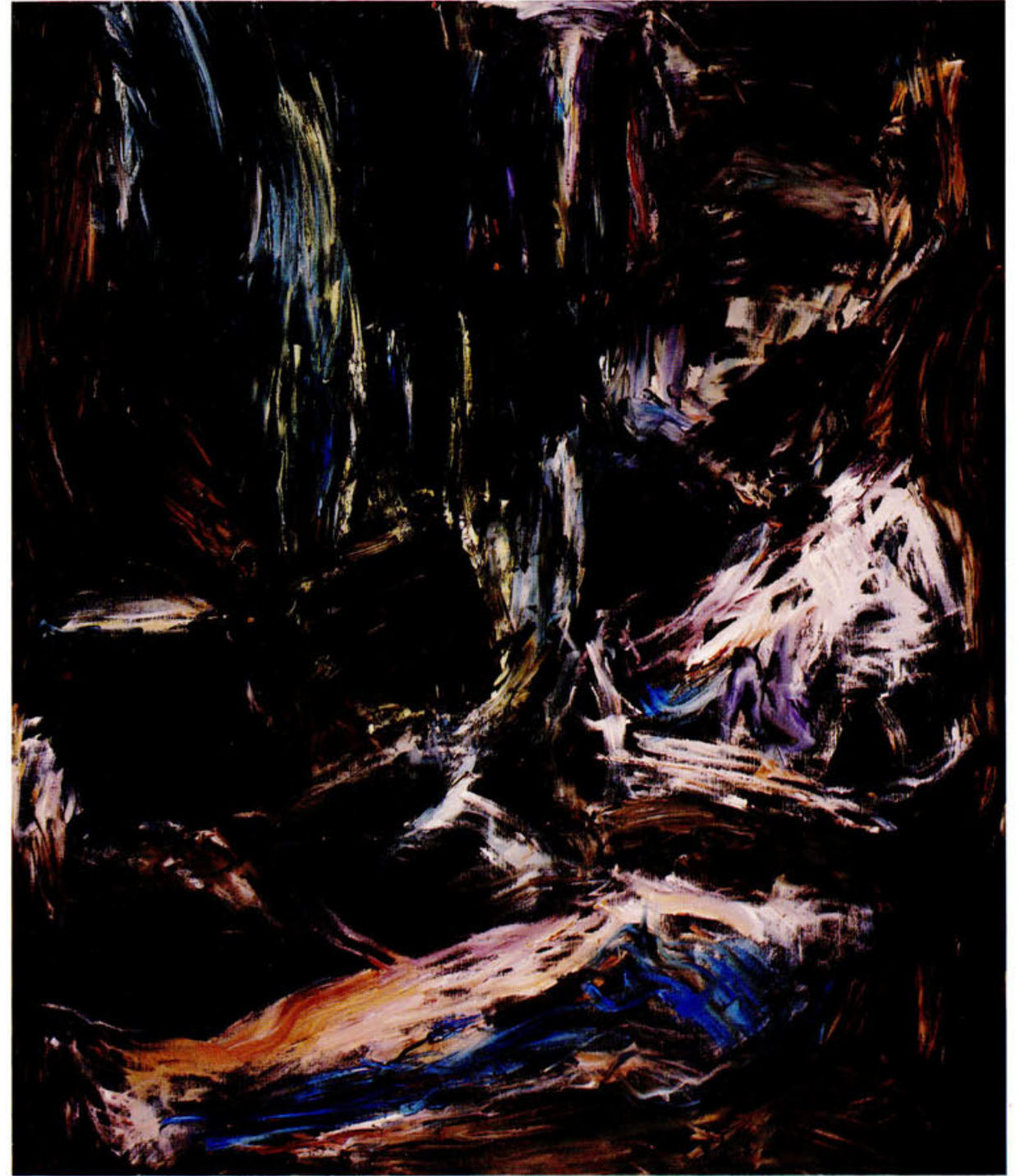
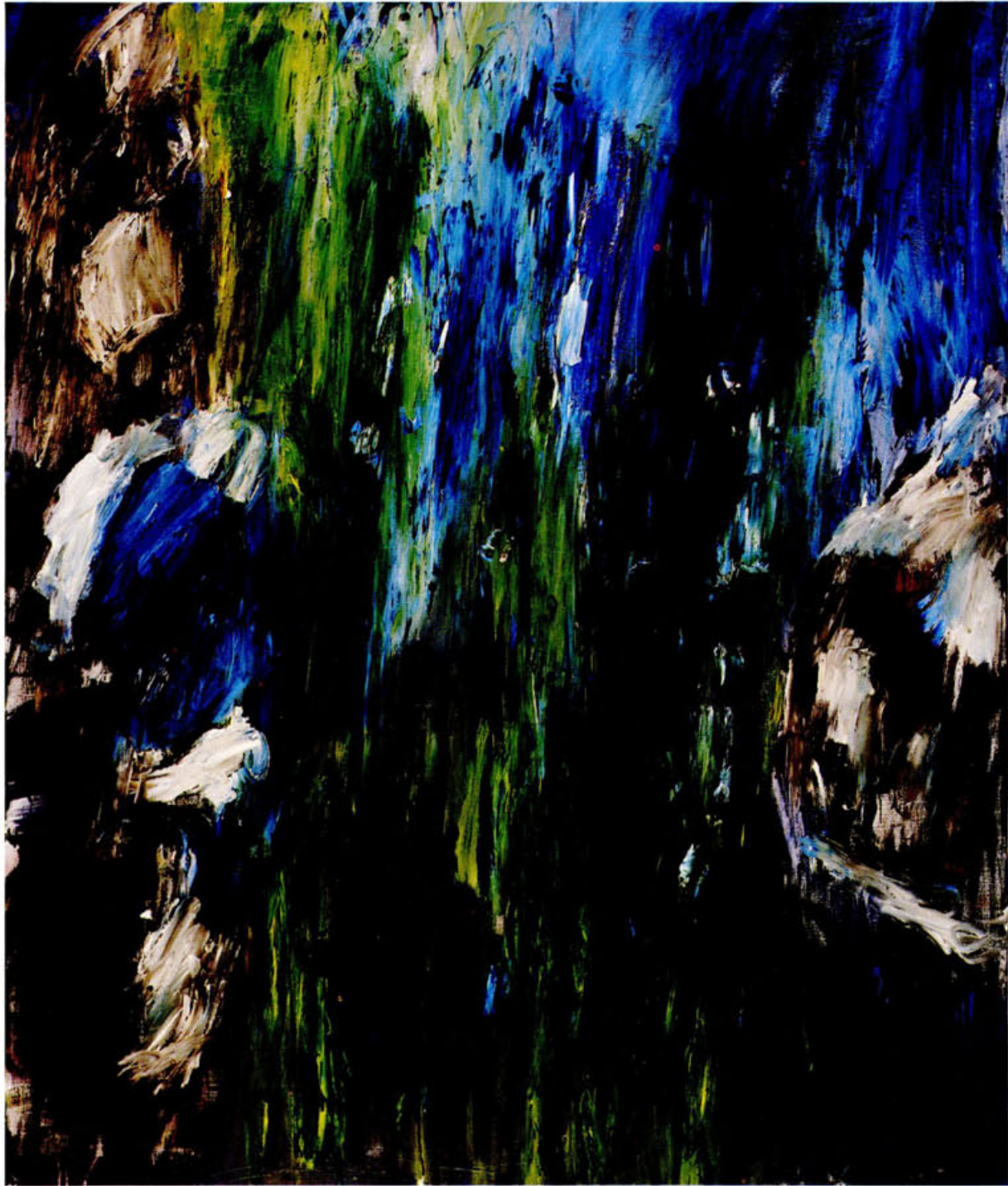

7

Afbeeldingen

Pag. 5	gouache	zonder titel	70 x 100 cm	1984
	gouache	zonder titel	70 x 100 cm	1984
6	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
7	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
8	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
9	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
10	olie/linnen	zonder titel	160 x 120 cm	1984
	olie/linnen	zonder titel	180 x 160 cm	1983
11	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
12	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
13	olie/linnen	zonder titel	260 x 200 cm	1983
14	olie/linnen	zonder titel	180 x 160 cm	1983
15	olie/linnen	zonder titel	180 x 160 cm	1983
16	olie/katoen	zonder titel	210 x 155 cm	1983
17	olie/katoen	zonder titel	210 x 155 cm	1983
18	olie/katoen	zonder titel	210 x 155 cm	1983
19	olie/katoen	zonder titel	210 x 155 cm	1983
20	olie/katoen	zonder titel	210 x 155 cm	1983
21	olie/katoen	zonder titel	210 x 155 cm	1984

Biografie

1946	geboren te Breda.
1962-1966	Akademie der Katholieke Leergangen Tilburg.
1966-1972	Jan van Eyck Akademie Maastricht, afdeling schilderen.
1972	Prijs voor Beeldende Kunst van de stad Maastricht.
1973-1974	Werkzaam te Amsterdam.
1974	Studereis Marokko, met steun van het Prins Bernhard Fonds.
1979	Reisbeurs CRM, New York en Mexico.
1984	Stipendium WVC.

Eenmanstentoonstellingen

1972	Galerie Rolau, Amsterdam.
1974	Wetering Galerie, Amsterdam.
1975	De Krabbedans, Eindhoven.
1978	Wetering Galerie, Amsterdam.
1979	Van Abbemuseum, Eindhoven.
1980	Wetering Galerie, Amsterdam.
1981	Galerie de Bichelaerij, Nuenen.
1981	De Librije, Zwolle.
1981	Wetering Galerie, Amsterdam.
1982	Gemeente Museum Arnhem.
1984	Van Abbemuseum, Eindhoven.
1984	Wetering Galerie, Amsterdam.

Groepstentoonstellingen

1972	Jan van Eyck Akademie, Maastricht.
1973	Objectief gezien, NKS tentoonstelling.
1975	Land in zicht, NKS tentoonstelling.
1976	Stedelijk Museum, Amsterdam, 11 schilders. Bellfires Schouwzaal, Hapert. Van Abbemuseum, Eindhoven, Brabant Biënale.
1977	Galerie de Tinne Pot, Brussel. Kunsthandel Lambert Tegenbosch, Wintelre. Punt, lijn, vlak, NKS tentoonstelling.
1978	Kunsthandel Lambert Tegenbosch, Heusden.
1979	Kunsthandel Lambert Tegenbosch, Heusden.
1980	Markiezenhof, Bergen op Zoom, Brabant Biënale, Techniek van het schilderen, NKS tentoonstelling.
1982	Provinciaal Museum, 's-Hertogenbosch, kunstaankopen. Van Abbemuseum Eindhoven, BKR tentoonstelling.

Literatuur

1976	Catalogus '11 schilders', Stedelijk Museum Amsterdam.
1979	Pieter Stoop, catalogus Van Abbemuseum Eindhoven.
1981	Pieter Stoop, Librije – hedendaagse kunst – Zwolle.
1982	Pieter Stoop, A.A.P. en Gemeentemuseum Arnhem.
1982	'Nieuwe' Schilderkunst, A.A.P. Arnhem.

druk Lecturis bv, Eindhoven
fotografie Koen van Stokkom (kleur)
 Pieter Stoop (zwart-wit)
vertaling Trait d'union, Eindhoven
oplage 600

met dank aan 'de Fabriek', Eindhoven
 Stichting Constant van Renessefonds